

Ion MACRI

Timpul Paștelui (continuare din pag. 14)

Acest calendar a fost adoptat treptat în Europa, mai întâi de țările catolice, apoi de cele protestante și în cele din urmă de cele ortodoxe. Totuși pentru că nu toate țările ortodoxe au adoptat calendarul Gregorian, s-a hotărât, la un Conciliu pan-ortodox la Moscova în anii regimului sovietic, ca cel puțin data Paștelui să fie serbată pentru ele după calendarul Iulian. Între timp, până în secolul XX calendarul Iulian căpătase o întârziere de 13 zile față de anul astronomic solar, la care se adăuga o întârziere de 4-5 zile la calculul fazei lunii pline din anticele tabele ale lui Memnon. Acest fapt conduce azi la două calcule paralele pentru data Paștelui creștin numit de acum Paștele ortodox, calculat după calendarul Iulian și Paștele catolic, calculat după calendarul Gregorian. Data Paștelui rezultă din calculul unei luni ecleziastice și nu din data astronomică a lunii pline. Algoritmii de calcul atât al Paștelui ebraic cât și al celui creștin este datorat lui C.F. Gauss (1777-1855). Pentru Paștele catolic există azi un algoritm interesant datorat lui J. M. Oudin (1940) v. U.S Naval Observatory, Astronomical Applications, 23-Mar-05.

Caracteristica datei Paștelui catolic este corectitudinea astronomică și respectarea cerințelor Conciliului de la Niceea, dar cu o excepție: când Paștele ebraic are o lună întârziere, atunci calculul Paștelui catolic nu ține seama de această întârziere și se serbează înaintea lui.

Caracteristica datei Paștelui ortodox este că ține seama de întârzierea Paștelui ebraic, dar are două posibile întârzieri față de cerințele astronomice de la Niceea: una de o lună și alta, de o săptămână. Se amână data Paștelui în a doua lună a primăverii când prima luna plină este în intervalul de la 21 martie la 21 martie+13 zile pentru că în calendarul Iulian nu este 21 martie, deci nu se vede această lună ca luna de Paști; se amână data Paștelui în Duminica următoare celei în care este, când luna plină este în intervalul de miercuri până Duminică pentru că vechile tabele de calcul ale lunii pline o dau pe aceasta cu 4 sau chiar 5 zile întârziere, adică nu o pot vedea.

Întru apărarea calendarului Iulian s-ar putea oare invoca întârzierea climaterică a anotimpurilor și deci o mai bună corespondență a Paștelui ortodox cu vremea ?

Ca o concluzie succintă se poate spune că, dacă Paștele ebraic nu mai coincide vreodată cu Paștele creștin, Paștele ortodox poate coincide câteodată cu Paștele catolic și protestant. Prin unificarea calendarului și reconsiderarea semnificației Paștelui ebraic din anii săi bisecți, chiar ar putea coincide întotdeauna.

Ca o consolare pentru aceste diviziuni religioase în a sărbători Paștele, la întârzierea de o lună, la evrei ca și la creștini, se poate invoca permisiunea scrisă de Moise de a se serba Paștele în luna a doua pentru cei bolnavi sau în călătorie, important este ca el să fie serbat în fiecare an; la întârzierea de o săptămână, existentă deseori la ortodocși, se poate face observația că, între catolici și protestanți pe de o parte și ortodocși pe de altă parte, se instituie astfel fără a se vrea o "săptămână a azimelor". Bucuria pascală deplină se ivește când toți ajung iarăși împreună.

Ca un epilog al acestor considerații, se poate vedea că adevărata cunoștință nu se află la cineva anume, nici din punctul de vedere științific, nici din cel religios, lucru nu de laudă, ci mai mult de smerenie și că ea se întrevește în unitatea tuturor, dăruită de Cel la care este.

Iată acum un tabel cu rezultatele calculului pentru data Paștelui, fiecare după caracterul lui.

*) La romani anul începea cu luna martie, închinată zeului războiului, Marte. Numa Pompilius, rege către 713 î.H., pentru a pacifica, și prin cultură și religie, belicoasele triburi romane, a mutat începutul anului din luna martie în luna ianuarie. Această lună era închinată regelui legendar și zeu Ianus, reprezentat cu două fețe opuse, care avea la templul său două porți, a păcii și a războiului, deschise alternativ, după timpul de pace și război al țării. Numa a reușit cu perseverență, să facă să fie prețuite virtuțile civice înaintea celor războinice, la romani. Plutarch, *Viața lui Numa*, în *Viețile paralele ale grecilor și romanilor ilustrii*, Hachette, Paris, 1912.

**) Saul Leeman, *De ce este Pesach așa de târziu în 1997?* Jewish Bible Quarterly, vol. 25, no.1, 1997.

**) Vinerea cea Mare este datată la 7 aprilie 30, în La Bible de Jerusalem, Les Editions du Cerf, Paris, 1973.

Data Paștelui la evrei și la creștini

Anul	Astronomic	Catolic	Ortodox	Luna plină	Pesach	Ziua de Pesach
2001	15 Aprilie	15 Aprilie	15 Aprilie	8 Aprilie	8 Aprilie	Duminica
2002	31 Martie	31 Martie	5 Mai	28 Martie	28 Martie	Joi
2003	20 Aprilie	20 Aprilie	27 Aprilie	16 Aprilie	17 Aprilie	Joi
2004	11 Aprilie	11 Aprilie	11 Aprilie	5 Aprilie	6 Aprilie	Marți
2005	27 Martie	27 Martie	1 Mai	25 Martie	24 Aprilie	Duminica *
2006	16 Aprilie	16 Aprilie	23 Aprilie	13 Aprilie	13 Aprilie	Joi
2007	8 Aprilie	8 Aprilie	8 Aprilie	2 Aprilie	3 Aprilie	Marți
2008	23 Martie	23 Martie	27 Aprilie	21 Martie	20 Aprilie	Duminica *
2009	12 Aprilie	12 Aprilie	19 Aprilie	9 Aprilie	9 Aprilie	Joi
2010	4 Aprilie	4 Aprilie	4 Aprilie	30 Martie	30 Martie	Marți <
2011	24 Aprilie	24 Aprilie	24 Aprilie	18 Aprilie	19 Aprilie	Marți
2012	8 Aprilie	8 Aprilie	15 Aprilie	6 Aprilie	7 Aprilie	Sâmbăta
2013	31 Martie	31 Martie	5 Mai	27 Martie	26 Martie	Marți
2014	20 Aprilie	20 Aprilie	20 Aprilie	15 Aprilie	15 Aprilie	Marți
2015	5 Aprilie	5 Aprilie	12 Aprilie	4 Aprilie	4 Aprilie	Sâmbăta
2016	27 Martie	27 Martie	1 Mai	23 Martie	23 Aprilie	Sâmbăta *
2017	16 Aprilie	16 Aprilie	16 Aprilie	11 Aprilie	11 Aprilie	Marți
2018	1 Aprilie	1 Aprilie	8 Aprilie	31 Martie	31 Martie	Sâmbăta <
2019	24 Martie	21 Aprilie	28 Aprilie	21 Martie	20 Aprilie	Sâmbăta *
2020	12 Aprilie	12 Aprilie	19 Aprilie	8 Aprilie	9 Aprilie	Joi
2021	4 Aprilie	4 Aprilie	2 Mai	28 Martie	28 Martie	Duminica
2022	17 Aprilie	17 Aprilie	24 Aprilie	16 Aprilie	16 Aprilie	Sâmbăta
2023	9 Aprilie	9 Aprilie	16 Aprilie	6 Aprilie	6 Aprilie	Joi
2024	31 Martie	31 Martie	5 Mai	25 Martie	23 Aprilie	Marți *
2025	20 Aprilie	20 Aprilie	20 Aprilie	13 Aprilie	13 Aprilie	Duminica

Legenda

Astronomic : data astronomică a Paștelui la meridianul Ierusalimului

Catolic : data Paștelui în calendarul Gregorian - tradiția catolică și protestantă

Ortodox : data Paștelui în calendarul Iulian - tradiția ortodoxă

Luna plină : data vernală a lunii pline.

Pesach : data Paștelui ebraic.

* : an ebraic bisect

< : echinoxul Iulian înainte de 21 Martie

Notă: - coloanele 2, 5, 6 sunt preluate de la adresa: wcc-coe.org/wcc/what/faith/easter.html; - coloanele 3 și 4 au fost recalculat de autor cu algoritmul Oudin și algoritmul Gauss- coloana 7 a fost calculată de autor: <http://www.smart.net/cgi-bin/mailto/mmontes>

PROGRAMUL INSTITUTULUI CULTURAL ROMÂN DIN NEW YORK — luna iunie

5 iunie, 7 pm, Sala Auditorium (2nd floor)
200 East 38th Street (3rd Avenue), New York

Artiști români pentru toate anotimpurile - Horațiu Mălăele

Invitat al ICR New York pentru zece zile, Horațiu Mălăele va realiza un *one man show* și va expune la galeria East-West.

7 iunie, 7 pm, Galeria East-West
573-577 3rd Avenue (38th Street), New York

Vernisaj de grafică și caricatură - Horațiu Mălăele
Expoziția va dura până la 30 august.

10 iunie, 7 pm, Sala Auditorium (2nd floor)

Naming the Nameless/Locul Nimănui

O antologie de poezie americană contemporană

(Cartea Românească, București, 2006)

Prezentare de: Corina Șuteu, directorul ICR New York, Edward Foster (poet și editor la *Talisman Publishers*), Carmen Firan (scriitor) și Paul Doru Mugur (editorul

revistei *Respiro*).

12-16 iunie, Biblioteca (2nd floor)

200 East 38th Street (3rd Avenue), New York

Festivalul European Dreams

ICR New York s-a implicat, începând din 2006, în organizarea în parteneriat cu celelalte centre culturale europene din New York a Festivalului European Dreams. Împreună cu diverse organizații americane de prestigiu (Symphony Space, Dance Theatre Workshop-DTW, Columbia University, PS 1 22, Talisman Publishing House), ICR va realiza (între septembrie și octombrie 2006) o serie de manifestări româno-americane a căror vizibilitate va fi mult sporită de includerea într-un circuit instituțional amplificat și de anvergură europeană. Săptămâna 12-16 iunie va fi dedicată întâlnirilor cu partenerii instituționali americani, explorării parteneriatelor bilaterale și multilaterale între centrele culturale, construirii unui climat de cooperare artistică și profesională.

21 iunie, 7 pm, Sala Auditorium (2nd floor)

Lansarea oficială a Programului New Drama

Proiectul ARTE: [Lark Theatre New York](http://www.larktheatre.org) și Teatrul Odeon București

După întoarcerea de la București a grupului de dramaturgi americani din cadrul proiectului ARTE, ICR New York organizează, în colaborare cu Lark Theatre (<http://www.larktheatre.org>), o masă rotundă despre importanța și anvergura pe care ar putea-o câștiga inițiativa programului de New Drama. Vor participa scriitori, jurnaliști, reprezentanți ai comunității academice, directori de teatru din New York. Animatori ai discuției: John Eisner, director Lark Theatre, și Saviana Stănescu, dramaturg. Întâlnirea va da prilejul lansării oficiale și prezentării programului de New Drama.

1-15 iulie, ICR New York și Martin E. Segal Theatre
Proiectul *After the fall: Reality and the new Romanian Theatre - Immigrants' Theatre* (<http://www.immigrantstheat.org>), Martin E. Segal Theatre nter (New York) și UNACT - Dramacum București.